

TÍÐINDI

» **Vit kunnu ikki venda blinda eygað til henda veruleikan. Sjálmorð er nakað, sum hendir í Føroyum**

Sjálmorð í Føroyum

2013	3
2012	3
2011	2
2010	6
2009	0
2008	1
2007	1
2006	3
2005	6
2004	1
2003	3
2002	4
2001	0
2000	2
1999	0
1998	2
1997	2
1996	3
1995	5
1994	2
1993	5
1992	6
1991	4
1990	5
1989	1
1988	6
1987	3
1986	6
1985	7
1984	6
1983	4
1982	2
1981	3

Tølini stava frá Heilsulýsing Landslæknans

HERGEIR GER

SJÁLVMORÐ Hergeir Staksberg fer sjálvur annar undir at gera eina sokallaða lívslínu, sum fólk, ið umhugsa at taka lívið av sær ella eru í svárari kreppu, kunnu ringja til. - Heldur enn at bíða eftir politisku skipanini, so fara vit bara í gongd sjálvir, sigur Hergeir Staksberg

Rólant Waag Dam

Hergeir Staksberg gevst ikki so. Hann stóð á odda fyri arbeiðinum at fáa savna pengar inn til eitt Fountain hús. Saman við øðrum skipaði hann fyri konsertum og stuðulstiltøkum, soleiðis at pengar til eitt Fountain hús vórðu fingir til vega. Hann skrivaði og greiddi frá í fjølmiðlunum, setti politiska myndugleikanum spurningar og fanst at.

1. oktober fingi Hergeir Staksberg og hini, sum hava stríðst fyri einum Fountain húsi, lön fyri stríðið. Tá kom fram, at tvær milliónir krónur eru játtaðar til eitt tilboð, sum skal virka sum eitt Fountain hús, ið er eitt tilboð til fólk við sálarsjúku, sum skal hjálpa teimum at koma út aftur á arbeiðsmarknaðin. Talan er um eitt arbeiðsrættað tilboð, sum skal fyrirbyggja nýggjum innleggingum.

Hergeir Staksberg steðgar tó ikki her. Sambært honum er eitt Fountain hús bara eitt tilboð, ið skal »geva fólk við sálarsjúku betri móguleikar at liva, arbeiða og læra«, eins og tað eisini stendur í endamálsorðingini fyri Fountain House Føroyar grunnin.

Tí brettir hann upp ermar enn einaferð, og nú er ætlanin at gera eina

» **Vit vita, at vit kunnu gera mun, so vit fara bara í gongd, heldur enn at bíða**

sonevnda lívslínu í Føroyum. Ein lívslína er ein tænasta til sjálmorðshótt fólk, har tey dulnevnd kunnu ringja og greiða frá sínum trupulleikum. Meiri um hetta aðrastaðni á hesum síðum.

Leypa politisku skipanina um

Royndirnar hjá Hergeiri Staksberg siga honum, at tað fæst mest burtúr við bara at fara í gongd, heldur enn at sita hendur í favn og bíða eftir, at okkurt hendir.

- Fólk hava tosað um eina lívslínu í Føroyum í tíggu ár, men einki er hent. Men nú fara vit so í gongd, sigur Hergeir Staksberg, sum saman við Jan Zachariassen er farin undir at kanna, hvat krevst fyri at gera eitt tilíkt tilboð í Føroyum.

- Vit leypa politisku skipanina um. Tað hendi jú einki við einum føroyskum Fountain húsi, fyrr enn vit fóru í gongd og byrjaðu at leggja trýst. Men so hendi

bráðliga ein rúgva. Vit vita, at vit kunnu gera mun, so vit fara bara í gongd, heldur enn at bíða, sigur Hergeir Staksberg.

Sjálvur heldur hann, at tað er átroðkandi neyðugt við eini lívslínu í Føroyum. Millum annað vísir Hergeir Staksberg á, at í Føroyum hava vit upplivað tvey sjálmorð seinastu tíðina. Aðrastaðni á hesum síðum er eisini eitt yvirlit sjálmorð í Føroyum í hesi øldini, og seinastu 33 árin.

- Vit kunnu ikki venda blinda eygað til henda veruleikan. Sjálmorð er nakað, sum hendir í Føroyum. Og helvtin av teimum hoyra til psykiatriina. Tí er tað ein tørvur á eini lívslínu her. Øll kunnu vera samd um, at keðiligt við sjálmorðum, men tað er so skjótt hjá teimum flestu at gloyma tað aftur. Tey sum verða rakt, tey tað tó ongantíð, sigur Hergeir Staksberg.

rolant@sosialurin.fo

FAKTA

TRÝ SJÁLVMORÐ ÁRLIGA

Í hesi øldini hava 33 føroyingar gjørt av við seg, og í meðal taka gott trýggjar føroyingar lívið av sær árliga. Hagtøl Landslæknans siga, at síðani 2001 hava 33 føroyingar gjørt av við seg. Hetta framgongur í Heilsulýsing Landslæknans 2012-2013, har tøluni ganga heilt aftur til 1981. Frá 1981 til og við 2012 hava 104 føroyingar gjørt av við seg. Og í ár er talið av føroyingum, sum hava tikið lívið av sær trý. Tað svarar til í meðal 3,34 sjálmorð árliga.

Venda vit eyguni móti Danmark, har Livslinien hevur virkað síðani 1994, er talið munandi hægri – eisini lutfalsliga. Har gera í meðal 600 fólk av við seg árliga.

Taka vit rund tøl og siga, at tað búgva fimm milliónir fólk í Danmark, so merkir hetta, at tað eru gott átta túsund danir fyri hvørt sjálmorð. Hyggja vit so eftir Føroyum og siga, at tað búgva 50.000 fólk her, so merkir tað, at tað eru stívliga 16.000 fólk fyri hvørt sjálmorð. Tað merkir, at talið av sjálmorðum í Føroyum er lutfalsliga helvtina lægri, enn tað er í Danmark.

Aðrastaðni á hesum síðum vísir Hergeir Staksberg hinvegin á, at sjálmorð er ein veruleiki í Føroyum – og tí er hann farin undir at virka fyri, at ein lívslína verður sett á stovn.

- Vit kunnu ikki venda blinda eygað til henda veruleikan. Sjálmorð er nakað, sum hendir í Føroyum, sigur hann.

TAL AV SJÁLVMORÐUM Í HESI ØLDINI - 33 FÓLK

